

SXEDIO-B.113

15.7.1974: Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΡΗΞΗ ΤΟΥ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΧΩΡΙΣ ΚΑΝΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. ΟΠΩΣ ΛΕΓΕΙ Ο Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΘΗΚΕ ΟΤΙ Ο ΕΠΙΤΕΤΡΑΜΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ κ. ΣΕΡΠΟΣ, ΠΟΥ ΔΙΑΦΩΝΟΥΣΕ ΜΕ ΤΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ, ΠΗΓΕ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ ΠΡΟΦΑΝΩΣ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ

Μετά την εκδήλωση του πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου ο υπουργός Εσωτερικών Γεώργιος Ιωαννίδης και ο διευθυντής της ΚΥΠ Γεώργιος Τομπάζος κατέβαλαν σοβαρές προσπάθειες να συντονίσουν την αντίσταση ενώ κατά τις μετακινήσεις τους δέχθηκαν πυρά από τους πραξικοπηματίες.

Όπως είπε στο περιοδικό "Εικόνες" (τεύχος 32, 7-20 Ιουλίου) ο Γεώργιος Ιωαννίδης βρισκόταν καθ' οδόν προς το Υπουργείο του όταν του φάνηκε πως άκουσε πυροβολισμούς.

Πρόσθεσε το περιοδικό στηριζόμενο σε όσα του είπε ο Γ. Ιωαννίδης:

"Σε 10 περίπου λεπτά μετά που ο Γ. Ιωαννίδης μπήκε στο γραφείο του δέχθηκε την επίσκεψη του γενικού διευθυντή του υπουργείου Αντιwonάκη Αναστασίου και στη συνέχεια του αρχηγού της αστυνομίας Σάββα Αντωνίου, ο οποίος συνήθιζε, τακτικά, τα πρωίνα να περνά από το Υπουργείο για ενημέρωση. Λίγο πριν μπει όμως ο Σάββας Αντωνίου, του τηλεφώνησε από το Αρχηγείο Αστυνομίας ο τότε βοηθός αρχηγός Γ. Χατζηλοΐζου, ότι ελλαδίτες αξιωματικοί εισήλθαν στο αρχηγείο πυροβολώντας. Αρχικά νόμισε ότι μπορεί να ήταν ένα μεμονωμένο επεισόδιο αλλά ο κ. Χατζηλοΐζου του διευκρίνησε ότι επρόκειτο για κατάληψη του Αρχηγείου της Αστυνομίας.

Στη συνέχεια εφ' όσον πύκνωσαν οι πυροβολισμοί, ο κ. Ιωαννίδης τηλεφώνησε στο Προεδρικό για να μάθει τι συνέβαινε, αλλά μόλις ήλθε

σε επαφή με τον τηλεφωνητή, η γραμμή κόπηκε. Εστειλε τότε τους φρουρούς του και τους φρουρούς του τότε διευθυντή της ΚΥΠ Γεώργιου Τομπάζου μέχρι το προεδρικό για να δουν και να τον ενημερώσουν. Ομως μέχρι το υπουργείο Εξωτερικών μόνο μπόρεσαν να φθάσουν και γύρισαν πίσω.

Στο μεταξύ του είχαν τηλεφωνήσει οι υπουργοί Εμπορίου και Βιομηχανίας Μιχαλάκης Κολοκασίδης και Εξωτερικών Ιωάννης Χριστοφίδης για να ενημερωθούν.

Ο κ. Κολοκασίδης μάλιστα τον πληροφόρησε ότι έξω από το υπουργείο του είδε να περνούν τεθωρακισμένα.

Στο Γραφείο του τον επεσκέφθη και ο Γεώργιος Τομπάζος, ο οποίος τηλεφώνησε στο Διοικητή του Εφεδρικού Παντελάκη Πανταζή και του έδωσε εντολή να προβάλουν αντίσταση. Εκείνη τη στιγμή εβάρλλετο το Εφεδρικό, αλλά του ζήτησε να κάνουν ό,τι μπορούν για να ανακόψουν τους πραξικοπηματίες.

Ηδη η ώρα ήταν περασμένες 9. Ο κ. Ιωαννίδης ήλθε σε επαφή με την ελληνική Πρεσβεία. Ζήτησε τον Επιτετραμμένο κ. Σέρπο, ο οποίος αναπληρούσε τον πρεβευτή κ. Λαγάκο που απουσίαζε στην Αθήνα. Του απάντησαν ότι δεν ήταν μέσα. Ομως ο κ. Υπουργός είχε την πληροφορία ότι ο κ. Σέρπος εθεάθη στην περιοχή του προεδρικού. Τι συνέβαινε; Οπως αργότερα έμαθε ο έλληνας Επιτετραμμένος εκδηλώνοντας τη διαφωνία του για το πραξικόπημα, υπέβαλε την παραίτηση του αμέσως και την Πέμπτη κιόλας βρισκόταν στην Αμμόχωστο με την οικογένειά του. Προφανώς το πρωινό της 15ης Ιουλίου ο κ. Σέρπος πήγε στην περιοχή του Προεδρικού για να σταματήσει, αν μπορούσε την επίθεση, ή τουλάχιστον να σώσει τον Εθνάρχη.

Υστερα από λίγη ώρα ειδοποίησαν τον κ. Ιωαννίδη ότι οι πυροβολισμοί ακούονταν πολύ κοντά στο υπουργείο κι' έπρεπε να φύγουν. Μπήκαν σε ένα αυτοκίνητο Μάζντα και επιβιβάστηκαν: Ο κ. Ιωαννίδης, ο κ. Τομπάζος και ο κ. Αντωνίου. Το οδηγούσε ο οδηγός του κ. Ιωαννίδη. Ο κ. Ιωαννίδης προτού φύγουν είπε

στον κ. Αναστασίου ότι θα πήγαιναν στο Μετόχι του Κύκκου- για να πάει κι' αυτός αργότερα (Πράγματι σε λίγο κατέφθασε εκεί ο κ. Αναστασίου, αλλ' έπεσε στα χέρια των πραξικοπηματιών).

Ο κ. υπουργός και η συνοδεία του ξεκίνησαν προς το Μετόχι και από το δρόμο που βρίσκεται στα δυτικά του Υπουργείου. Κάποιοι όμως τους είδαν και τους πυροβόλησαν- οι σφαίρες πέρασαν πάνω από το αυτοκίνητο και κτύπησαν στα κλαδιά των δέντρων.

Τότε αποφάσισαν να μη πάνε στο Μετόχι-όπου υπέθεσαν ότι θα ήσαν ασφαλείς και θα εξασφάλιζαν επαφές-αλλά στον αστυνομικό σταθμό Πύλης Πάφου. Ο κ. Ιωαννίδης υπελόγιζε ότι η Πύλη Πάφου δεν θα δεχόταν επίθεση επειδή γειτνιάζε προς τους τούρκους ή αν θα δεχόταν θα περιελαμβάνετο στους τελευταίους, κατά σειρά αντικειμενικούς σκοπούς των πραξικοπηματιών.

Στην Πύλη Πάφου βρήκαν και τον αξιωματικό της Αστυνομίας Κύπρο Μουρουζίδη. Ανέβηκαν στο γραφείο του Αστυνόμου Κ. Κωνσταντινίδη για να ενημερωθούν για την κατάσταση. Από την Αρχιεπισκοπή τους πληροφόρησαν ότι χρειάζοντο πυρομαχικά. Ανέλαβε τότε ο κ. Μουρουζίδης και τους έστειλε. Στο μεταξύ έμαθαν ότι είχε παραδοθεί, το εφεδρικό.

Σε λίγο αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν από την Πύλη Πάφου. Οι πραξικοπηματίες πλησίαζαν κι' εκεί. Πήγαν τότε στο σπίτι ενός από τους οδηγούς του κ. Αντωνίου που βρισκόταν στην περιοχή μεταξύ Ακροπόλεως και Δασουπόλεως. Εκεί στο δρόμο συνάντησαν τυχαία ένα εθνοφρουρό, που όπως τους είπε, όταν εκδηλώθηκε το πραξικόπημα, εγκατέλειψε τη μονάδα του.

Στο σπίτι εκείνο άκουσαν από το ραδιόφωνο και το φρικτό ψέμα ότι δήθεν ο Μακάριος ήταν ήδη νεκρός. "Δεν ήθελα να το πιστέψω", λέει ο κ. Ιωαννίδης. "Κι είπα στους άλλους ότι ήμουν δύσπιστος απέναντι στην αλήθεια αυτής της ειδήσεως".

Στις **12.30** οι κ.κ. Ιωαννίδης και Τομπάζος απεφάσισαν να φύγουν. Οι πυροβολισμοί ουσιαστικά είχαν σταματήσει. Επρόκειτο να καταφύγουν στο σπίτι

του κ. Ιωννίδη, αλλά τελικά ο κ. Τομπάζος προτίμησε να πάει αλλού. Με τον κ.Ιωαννίδη στο σπίτι του, Καρπενησίου 7, έμεινε κι' ένας αστυνομικός. Το βράδυ στις 8 άκουσαν το χαρμόσυνο μήνυμα ότι ο Μακάριος ζούσε".